

Anmeldt kriminalitet i Oslo politidistrikt 2023

Oslo politidistrikt, januar 2024

Felles enhet for etterretning og etterforskning
Avsnitt for etterretningsanalyse

Innhold

1. Anmeldte kriminalitet i Oslo politidistrikt i 2023	3
1.1. Samlet trend: Betydelig og bred økning i anmeldelser	3
1.2. Lange linjer	3
1.3. Utvikling gjennom året 2023	4
1.4. Registrert kriminalitet etter hovedkategorier	5
1.4.1. Økonomisk motivert kriminalitet	6
1.4.2. Skadeverk	8
1.4.3. Annen kriminalitet	8
1.4.4. Trafikk	9
1.4.5. Vold og personangrep	9
1.4.6. Seksuallovbrudd	11
1.4.7. Narkotikalovbrudd	12
1.5. Barne- og ungdomskriminalitet	12
1.6. Straffesaksbehandlingen	14

1. Anmeldt kriminalitet i Oslo politidistrikt i 2023

1.1. Samlet trend: Betydelig og bred økning i anmeldelser

Oslo politidistrikt omfatter kommunene Oslo, Asker og Bærum, med et samlet innbyggertall rett i underkant av en million.¹ Distriktet rommer hovedstaden som er sete for mange av nasjonens politiske, økonomiske og kulturelle institusjoner. Storbyområdet har også et sentrum preget av handel og aktivt uteliv. Sosioøkonomiske og kulturelle forskjeller preger befolkningen og distriktets boområder, og storbyen er knutepunkt for en mobil befolkning av pendlere, studenter, turister, flyktninger og andre løst tilknyttede. Til sammen gir dette politidistriktet særegne hovedstadsutfordringer og urban profil på kriminaliteten.

I 2023 ble det registrert 81 154 anmeldelser med gjerningssted i Oslo politidistrikt.² Dette var det andre året med en *betydelig og bred økning* i anmeldelser etter de mest nedlukkede pandemiårene 2020 og 2021 da antallet anmeldelser ble kraftig redusert. Økningen som fulgte har blitt tolket som en "normalisering" etter pandemien. Med årets økning framstår en eventuell normalisering ikke som en tilpasning til kriminalitetsnivået før pandemien.

I denne rapporteringen om kriminalitetsutvikling i Oslo politidistrikt 2023 gjøres det sammenligninger mellom månedene innenfor året samt mellom årene 2022 og 2023. I tillegg vurderes utviklingen ved å se 2023 opp mot gjennomsnittet i "prepandemiperioden" 2017-2019. For lenger tidsperspektiv settes anmeldelsestallene for 2023 i sammenheng med de 5 foregående år, eller enda flere år bakover.

1.2. Lange linjer

Økningen i anmeldelser i 2022 og 2023 kommer etter en langvarig overordnet trend siden årtusenskiftet, med gradvis reduksjon i anmeldt kriminalitet. Nedgangen startet allerede i 1999, etter å ha nådd rundt 120 000 anmeldelser i året. I pandemiåret 2021 var dette antallet nærmest halvert. Denne gradvise reduksjonen skjedde selv om innbyggertallet steg.³

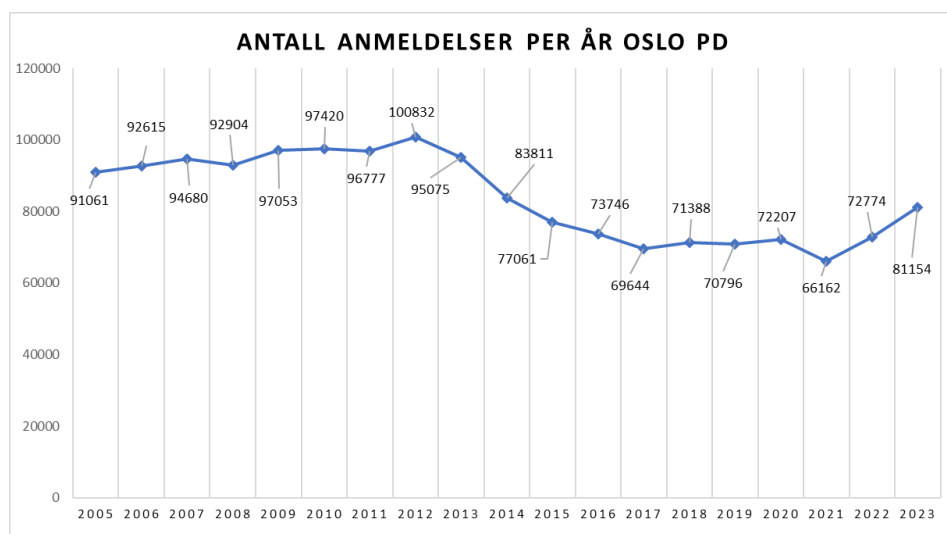
Reduksjonen i anmeldelser over lang tid var del av en bred nedgangstrend i kriminalitet i vestlige land de siste tiårene. Flere faktorer er blitt pekt på som forklaring, blant annet økonomisk vekst og politisk stabilitet i perioden. Mer kunnskapsstyrt politiarbeid kan også ha spilt inn. Digitalisering og redusert bruk av kontanter i samfunnet bidro til nedgang i vinningskriminalitet i mange år, men påvirket også modus operandi og anmeldelsesfrekvens. Flere av de fremvoksende digitale lovbruddene har i liten grad blitt politianmeldt.

¹ Innbyggertallet i Oslo, Asker og Bærum per 1. januar 2023 var 936 604, SSB)

² Datakilde: Straffesaksregisteret (Strasak). Omfatter anmeldelser uavhengig av avgjørelse i saken. Undersøkelsessaker er unntatt.

³I 1998 ble det registrert 117 808 anmeldelser i Oslo politidistrikt som da omfattet kun Oslo kommune.

Diagram 1: Antall registrerte anmeldelser med gjerningssted i Oslo pd per år i perioden 2005-2023.

Pandemien påvirket mønsteret i anmeldelser både i 2020, 2021 og 2022. I 2021 medførte dette en markant nedgang, som resulterte i 66 162 registrerte anmeldelser. Dette var det laveste antallet anmeldelser på flere tiår. ⁴ Deretter har antallet anmeldelser steget to år på rad, med 10 % og 12 % i henholdsvis 2022 og 2023. Dette representerte en vekst på først 4 % og så 15 % fra snittet i prepandemiårene. Totalt ble det registrert 81 154 anmeldelser med gjerningssted i politidistriktet i 2023. Dette var det høyeste antallet anmeldelser på mange år, og man må tilbake til 2014 for å finne et år med et høyere antall anmeldelser.

Det er usikkert hvordan den brede økningen i registrerte anmeldelser i både 2022 og 2023 skal forstås. Utrykker den en normalisering etter pandemien, eller er den et dypere forankret vendepunkt i nedgangstrender grunnet spente samfunnsforhold etter pandemien? En annen og mer positiv mulig forklaring er styrking av anmeldelsesfrekvensen ved mer effektive polisære innsatser, styrket tillit til politiet og/eller bedre tilgjengelighet til politiets tjenester f.eks. som følge av økt mulighet til digitale anmeldelser. Forklaringene kan kombineres.

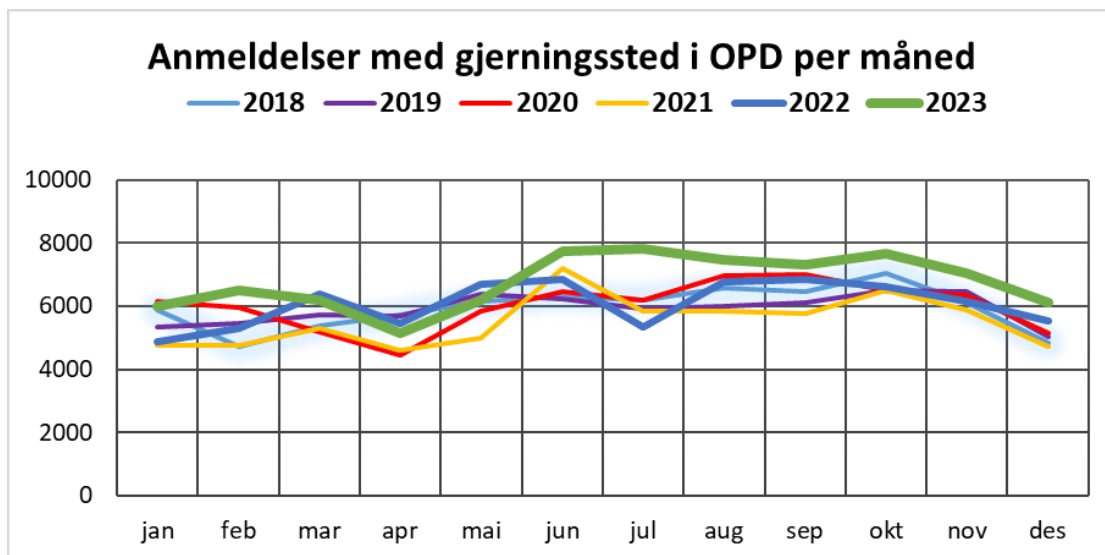
1.3. Utvikling gjennom året 2023

Hovedtendensen innenfor året 2023 var et spesielt høyt antall anmeldelser fra mai av, sammenlignet med både fjoråret og de foregående 5 årene. Antallet anmeldelser lå noe høyt også på begynnelsen av året, og dette må ses i sammenheng med pandemiens nedstengning og lave anmeldelsestall vinter og vår i 2020, 2021 og 2022.

⁴ Den tilsynelatende økningen fra 2019 til 2020 kan tilskrives at Røyken og Hurum ble innlemmet i politidistriktet.

I 2023 var antallet digitale anmeldelser 23 443, og utgjorde 29 % av samtlige anmeldelser. Dette var en økning på 11 % fra 2022, og det høyeste antallet digitale anmeldelser inngitt ved politidistriktet de siste 5 år.

Diagram 2: Antall anmeldelser per måned med gjerningssted Oslo pd, 2018-2023

Samlet var de registrerte lovbruddene med identifisert gjerningssted fordelt utover politidistriktet med nær halvparten, 48 %, i geografisk enhet sentrum (ENS). Resten var likt fordelt på geografisk enhet vest (ENV) og enhet øst (ENØ), begge med 26 % av anmeldelsene.⁵ Økningen i anmeldelser i 2023 var størst ENØ med +19 %, mens økningen i ENV og ENS var på henholdsvis +13 % og +12 %. I den høyere veksten i øst ligger flere registrerte skadeverk i kollektivtrafikken som registreres på administrasjonsadressen i øst.

1.4. Registrert kriminalitet etter hovedkategorier

I framstillingen nedenfor gjengis anmeldelsestall for de ulike hovedkategoriene av lovbrudd, samt for utvalgte undertyper i disse kategoriene.

Den samlede økningen på 12 % i antall anmeldelser fra 2022 til 2023 kom som følge av oppgang i flere kategorier, men var særlig drevet av vekst i store kategorier som Vinning (+13 %), Skadeverk (+41 %) og Annen kriminalitet (+8 %).

Bare i den relativt beskjedne kategorien Miljøkriminalitet var det en nedgang i anmeldelser fra 91 i 2022 til 33 i 2023 (-64 %). Dette var det laveste antallet siden 2017

⁵ N= 80 974 anmeldelser

og 23 % under snittet i prepandemiperioden. En stor økning i brudd på Arbeidsmiljøloven (+92 %) fra 2022 tilskrives primært ny lovgivning om lønnstyveri.

Tabell 1. Antall anmeldelser i de ulike kategorier lovbrudd i Oslo pd i prepandemiperioden 2017-2019 (gjennomsnitt), 2022 og 2023.

Kriminalitetstyp	Snitt prepandemi-periode	2022	2023	Endring 2023 vs 2022	% endring 2023 vs 2022	% endring 2023 vs prepandemi-periode
ANNEN	9079	8667	9355	688	7,9 %	3,0 %
ARBEIDSMILJØ	88	91	175	84	92,3 %	98,1 %
MILJØ	43	91	33	-58	-63,7 %	-23,3 %
NARKOTIKA	6577	3384	3634	250	7,4 %	-44,7 %
SEKSUALLOV	1074	1045	1075	30	2,9 %	0,1 %
SKADEVERK	4659	5132	7235	2103	41,0 %	55,3 %
TRAFIKK	6225	8732	9198	466	5,3 %	47,8 %
VINNING	28696	31466	35384	3918	12,5 %	23,3 %
VOLD	7356	7566	7996	430	5,7 %	8,7 %
ØKONOMI	6812	6600	7069	469	7,1 %	3,8 %
TOTALT	70609	72774	81154	8380	11,5 %	14,9 %

1.4.1. Økonomisk motivert kriminalitet

Antallet anmeldelser under kriminalitetstype Vinningslovbrudd (35 384) økte med 13 % fra 2022, og var flere enn noen av de 5 årene før. Sammenlignet med gjennomsnittet i prepandemiperioden økte antallet med 23 %.

Tabell 2: Antall anmeldelser for utvalgte lovbrudd i kriminalitetstype Vinning i Oslo pd i prepandemiperioden 2017-2019 (gjennomsnitt), 2022 og 2023.

Utvalg vinnings-lovbrudd	Snitt prepandemi-periode 2017-19	2022	2023	Endring % Snitt prepandemi - 2023	Endring % 2022-23
Ran	386	357	569	47,4 %	59,4 %
Tyveri fra person	8556	9521	9976	16,6 %	4,8 %
Gr. tyveri fra bolig	455	289	405	-10,9 %	40,1 %
Tyveri fra bil o.l.	2377	2045	2216	-6,8 %	8,4 %
Sykkelttyveri	4699	6673	5250	11,7 %	-14,9 %
Butikktyveri	5673	5504	7089	25,0 %	28,8 %
Annet tyveri bolig/privat	2700	3499	4712	74,5 %	34,7 %
Motorvogntyveri	807	869	1496	85,4 %	72,2 %

Økningen i anmeldt vinningskriminalitet ble i stor grad drevet av vekst i de store kategoriene **grovt tyveri fra bolig** (+40 %) og **annet tyveri fra bolig/privat** (+53 %).⁶ I tillegg var det økning i antall registrerte **butikktyveri** (+29 %), **tyveri fra bil** (+8 %) og **tyveri fra person** (+5 %). Det var også en brå vekst i antall **motorvogntyverier**, som må ses i sammenheng med nedgangen i anmeldte

⁶ "Annet tyveri fra bolig/privat" inneholder både simple og grove tyverier fra bod, loft, garasje m.m., men også tyveri fra hytte og fritidsbolig. Det som primært økte i 2023 var "simple" tyverier.

sykkeltveri (-15 %) og følger av at tyveri av el-sykler nå registreres som brukstyveri av annet motordrevet kjøretøy, og dermed motorvogntyveri.

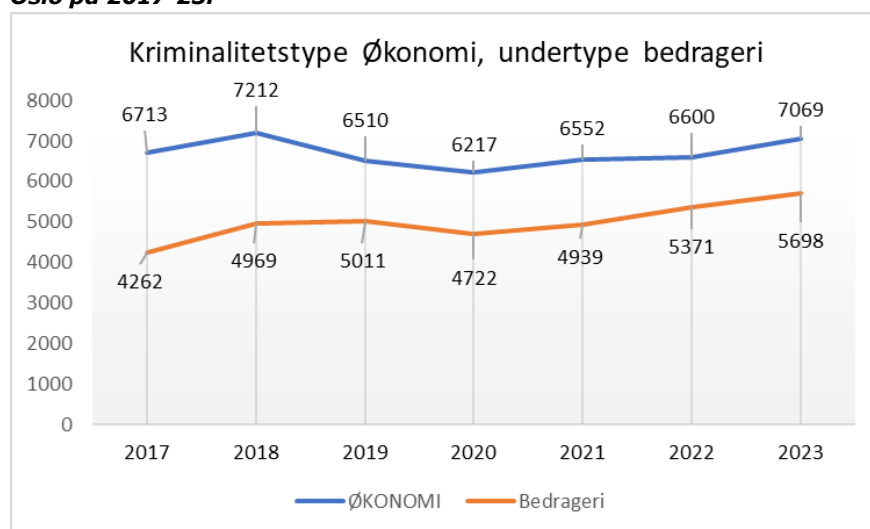
For flere av typene vinningslovbrudd lå anmeldelsene i 2023 høyere enn noen av de 5 foregående årene.

I 2023 var det også en betydelig vekst i antall anmeldte **ran** (+59 %) fra 2022, og antallet var høyere enn i noen av de 5 foregående årene. En innholdsanalyse av ran anmeldt innen utgangen av august i 2023, viste at de fleste ble begått med fysisk vold (44 %) som maktmiddel, men i 26 % var det blitt benyttet stikkvåpen/kniv, i 6 % skytevåpen og i 3 % slagvåpen.⁷ Sammenligning med en ransundersøkelse i politidistriktet i 2013 viste mindre endringer, men andelen ran begått med fysisk vold hadde sunket noe til fordel for stikkvåpen.⁸

Høye anmeldelsestall for vinningslovbrudd kan reflektere endrede kontroll- og registreringsrutiner i vektorbransjen. Muligheten til digitale anmeldelser gjelder primært tyverier og økende bruk av denne muligheten kan også ha bidratt til økningen i anmeldelser ved å senke terskelen for å anmelde. I så fall tilskrives økningen lavere mørketall. Av de 23 443 digitale anmeldelsene inngitt i 2023, omhandlet 88 % vinningslovbrudd, primært **tyveri fra person, sykkeltveri og annet tyveri fra bolig/privat**.

Veksten i økonomisk motivert kriminalitet omhandler også lovbrudd som juridisk faller inn under kriminalitetstypen **Økonomisk kriminalitet**. I 2023 ble det anmeldt 7 069 slike lovbrudd, 469 flere enn i 2022 (+7 %). Veksten tilskrives politianmeldte bedragerier, som ofte er digitalt utført og utgjør en vesentlig del av den økonomiske kriminaliteten. Samtidig regnes mørketallet som betydelig for slike digitale bedragerier. Økning i anmeldelsene i 2023 kan avspeile senket terskel for politianmeldelser og økt politiinnsats for å avdekke straffbare forhold.

Diagram 3: Antall anmeldelser av kriminalitetstype Økonomi med utvalgt undertype bedrageri. Oslo pd 2017-23.

⁷ For øvrig var maktmodus trusler uten våpen (13 %) eller annet/uklart (8 %).

⁸ I 2013 ble fysisk vold benyttet i 55 % av ranene og stikkvåpen i 20 %.

1.4.2. Skadeverk

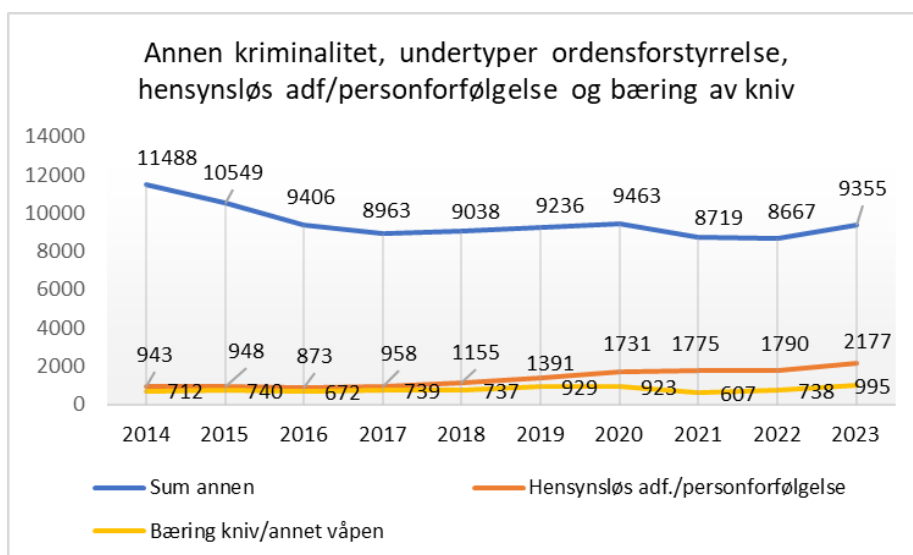
Mens antallet anmeldte Skadeverk avtok betydelig fra 2021 til 2022 (-19 %), vokste antallet med 41 % til 7 235 i 2023. Dette var det høyeste antallet anmeldelser de siste 5 år og 55 % over snittet i prepandemiperioden 2017-2019.

Antallet preges av anmeldte **skadeverk i kollektivtrafikken** og transportfirmaenes anmeldelsesrutiner. Men det ble også registrert noen flere **skadeverk på bygning**, og **skadeverk på andre gjenstander** enn kjøretøy og transportmidler i 2023 enn året før.

1.4.3. Annen kriminalitet

I den store kategorien Annen kriminalitet var det 9 355 anmeldelser i 2023, en økning på 8 % fra 2022 og 3 % over snittet i prepandemiperioden.

Diagram 4: Antall anmeldelser av kriminalitetstype Annen, med utvalgte undertyper hensynsløs adferd/personforfølgelse og bæring av kniv. Oslo pd 2017-2023.

Økningen tilskrives blant annet vekst i **Hensynsløs atferd og personforfølgelse** til 2177 anmeldelser, som var 22 % flere enn i 2022. Antallet har vært stigende gjennom de siste 5 årene og lå nå 86 % over snittet for prepandemiperioden i 2023. Årsaken til vekst er uklar, men den preges av et stort antall anmeldelser inngitt av få enkeltpersoner. Tiltagende digital kommunikasjon kan ha hatt betydning. Utviklingen bør ses i sammenheng med økning også i anmeldte trusler.

Under Annen kriminalitet hører også anmeldelser av **bæring av kniv på offentlig sted**, som påvirkes av politiinnsats og -rutiner. Etter et par år med et relativt lavt antall anmeldelser, vokste antallet i 2023 til 995, som var 35 % over fjoråret og 24 % over snittet for prepandemiperioden. **Brudd på utstedte forbud** (611) vokste også i 2023, til sitt høyeste nivå på 5 år, og til 76 % over snittet i prepandemiperioden.

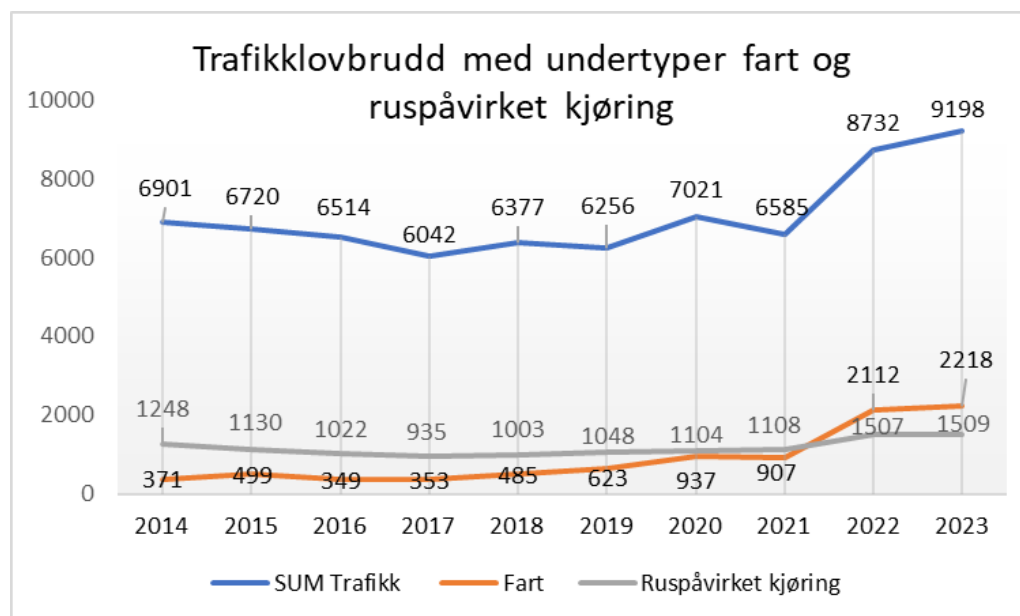
Anmeldelser av **hatefulle ytringer og brudd på diskrimineringsloven** (135) økte med 21 % fra 2022, grunnet flere anmeldelser av hatefulle ytringer, og lå da 29 % over snittet i prepandemiperioden. Antallet anmeldelser av hatefulle ytringer om hudfarge, nasjonal og etnisk opprinnelse var høyt i april samt oktober-november, om seksuell orientering i juni, og om religion og livssyn i september- november.

Veksten i kriminalitetstypen Annen kriminalitet dempes forøvrig av nedgang på 13 % fra 2022 i anmeldte **ordensforstyrrelser**, ettersom den vanlige økningen på sommeren uteble. Nedgangen kan reflektere lavere innsats overfor ordinære ordensutfordringer i 2023 grunnet omdisponering av ressurser til vakthold og oppgaver knyttet til politiske arrangementer, demonstrasjoner og sikkerhetsutfordringer.

1.4.4. Trafikk

Det ble registrert 9 198 anmeldelser av Trafikklovbrudd, en økning på 5 % fra 2022, og flere enn i noen av de 5 siste årene. Økningen i 2023 tilskrives i hovedsak mange **fastsovertredelser** (2 218), hvorav mye ble avdekket ved ATK. Antallet har økt betydelig fra snittet i prepandemiårene 2017-2019 (355 %).

Diagram 5: Antall anmeldelser av kriminalitetstype Trafikk med utvalgte undertyper fart og ruspåvirket kjøring. Oslo pd 2014-2023

Antall anmeldelser av **ruspåvirket kjøring** lå stabilt med fjoråret, men 52 % over snittet i prepandemiperioden.

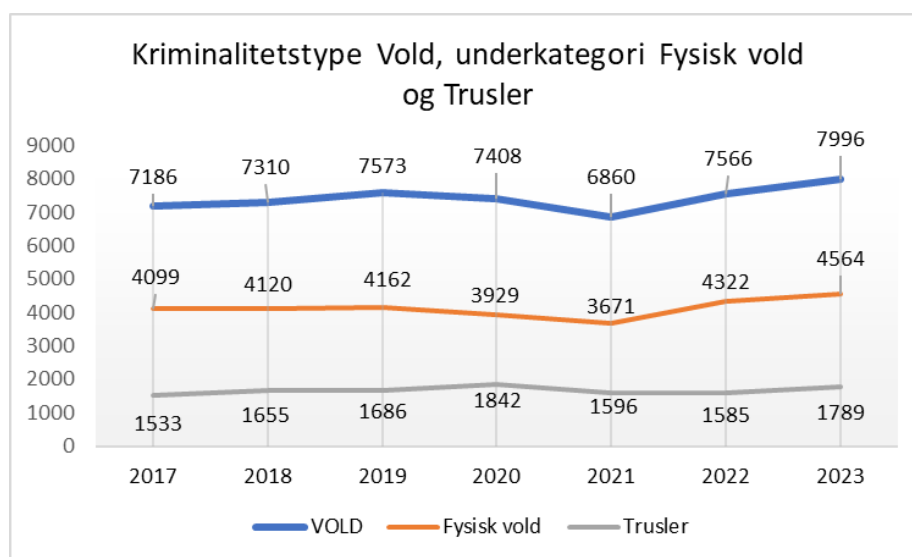
1.4.5. Vold og personangrep

Kriminalitetstypen Vold omfatter både fysisk vold, trusler og tvang. I 2023 ble det registrert totalt 7 996 anmeldelser av kriminalitetstypen vold, som var 6 % flere enn i 2022 og 9 % over snittet i prepandemiperioden 2017-2019.

Størst vekst i voldsanmeldelsene var det for **trusler** (1 789), som økte med 13 % fra 2022 og 10 % fra snittet i prepandemiperioden 2017-2019. Omfanget av trusler kan ha blitt påvirket av nye digitale kommunikasjonsmønstre etablert under og etter pandemien. En nærmere analyse trengs for mer innsikt i fenomenet digitale trusler, deres særtrekk og utbredelse.

Antallet anmeldelser av trusler med kniv (313) var det høyeste de siste 5 årene, og økte med 2 % fra 2022 og 26 % fra snittet i prepandemiperioden. Antallet trusler med skytevåpen (63) var relativt likt med de tre årene forut, men over snittet i prepandemiperioden (+39 %).

Diagram 6: Antall anmeldelser av kriminalitetstype vold med utvalgte undertyper fysisk vold og trusler. Oslo pd 2017-23.

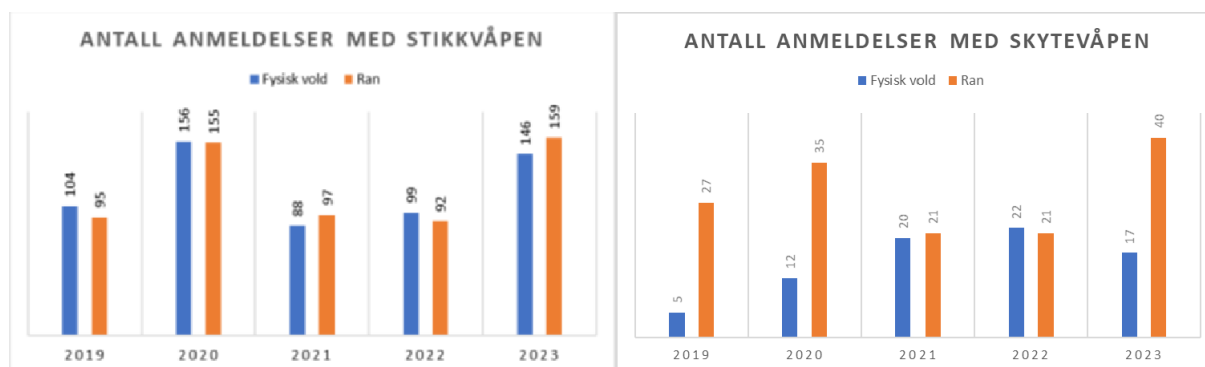
For den **fysiske volden** var det en større prosentvis økning for de mest alvorlige tilfellene registrert som *Kroppsskader* (+11 %), enn for *Kroppskrenkelser* (+7 %). Innenfor begge disse kategoriene var økningen størst for de groveste typene. Mesteparten av økningen i fysisk vold *med grov skade* (+24) gjaldt *drapsforsøk*, som økte med 21 anmeldelser fra 2022 til totalt 50 anmeldelser. Antallet registrerte drapsforsøk lå høyt gjennom nærmest hele året, men spesielt i oktober/november, og antallet endte betydelig over hvert av de 5 årene forut.

For de to øvrige groveste typene vold; *grov kroppsskade* (69) og *drap* (7), lå antallet anmeldelser i 2023 innenfor variasjonsbredden i de 5 årene forut. Også samlet lå antallet anmeldelser av de tre groveste typene vold innenfor variasjonsbredden for de 5 årene forut.

Tidligere analyser ved politidistriktet har vist at små marginer kan avgjøre den groveste voldens utfall og hvordan den kategoriseres som enten drap, drapsforsøk eller grov kroppsskade. Når veksten i anmeldelser er mer moderat for grov kroppsskade og drap enn for drapsforsøk, og antallet anmeldelser av den groveste volden samlet sett ligger innenfor normalen for de siste 5 år, dempes inntrykket av dramatik i utviklingen noe.

Økning i volds- og ransanmeldelser med våpen involvert i 2023, kan på den annen side forsterke inntrykket av alvorlig utvikling. Sammenlignet med 2022 var det i 2023 et høyt antall anmeldelser med **kniv og annet stikkvåpen** involvert, både i ran (146) og i fysisk vold (159). For ran var det i snitt 13 slike anmeldelser med stikkvåpen per måned, på nivå med antallet i 2020, mens det både 2021 og 2022 var rundt 8 ransanmeldelser med stikkvåpen per måned. Det samme mønsteret preget anmeldelser av fysisk vold med kniv eller annet stikkvåpen, som gjennomsnittlig gjaldt 12 anmeldelser per måned i 2023 og 13 i 2020, mot 7 og 8 i henholdsvis 2021 og 2022.

Diagram 7: Antall anmeldelser av fysisk vold og ran med stikk- og skytevåpen perioden 2017-2023. Oslo pd.⁹

Også antallet anmeldelser av ran og fysisk vold med **skytevåpen** var samlet høyere i 2023 enn i noen av de 4 foregående årene med måling.¹⁰ Skytevåpen var involvert i totalt 40 ransanmeldelser i 2023, nærmest en dobling fra 2022 og det høyeste antallet siden målingen startet i 2019. Antallet ransanmeldelser med skytevåpen varierte mellom 0-7 per måned gjennom året, og i snitt ble det registrert drøyt 3 slike per måned i 2023 mot i underkant av 2 i 2021 og 2022. For fysisk vold med skytevåpen har bildet vært mer stabilt de siste 4 årene og variert mellom 12 og 22 anmeldelser årlig. De 17 anmeldelsene i 2023 ligger på et gjennomsnittlig nivå.

Antallet anmeldelser i 2023 av **mishandling i nære relasjoner** holdt seg totalt sett relativt stabilt, med tendens til reduksjon, sammenlignet med både 2022 (-3 %) og prepandemiperioden (-1 %). Under tilsynelatende stabilitet var det likevel en vekst i anmeldelser som gjaldt mishandling *uten* kroppskrenkelse (+17 %), samtidig som antallet *med* kroppskrenkelser avtok (-6 %).

1.4.6. Seksuallovbrudd

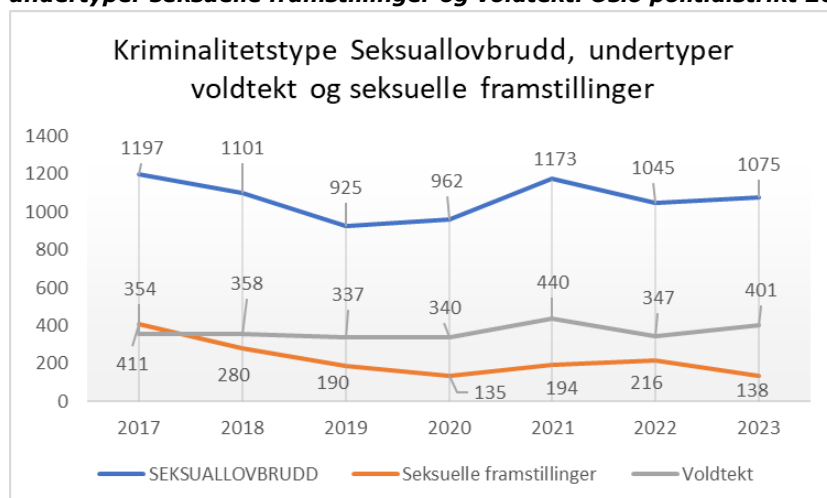
I politidistriktet i 2023 lå antallet anmeldelser av Seksuallovbrudd totalt sett relativt stabilt med 2022, med tendens til økning på 3 %. Antallet var stabilt med snittet for prepandemiårene 2017-2019. Innenfor kategorien var det samtidig betydelige endringer.

For **voldtekt** (401) var det en økning på 16 % i antall anmeldelser fra 2022, som tilskrives flere anmeldelser av voldtekt av barn under 14 år (+46 %) til totalt 101. Voldtekt omfatter også nettbaserte overgrep mot barn under 14 år.

⁹ Eget uttrekk av PAL Strasak, manuell gjennomgang som startet i 2019.

¹⁰ Gjennomgangen gjelder anmeldelser av fysisk vold og ran med stikk- og skytevåpen brukt som maktmiddel, og den angir ikke tall på saker som etterforskes hvor skudd er avfyrt.

Diagram 8: Antall anmeldelser av kriminalitetstype seksuallovbrudd, med utvalgte undertyper seksuelle framstillinger og voldtekt. Oslo politidistrikt 2017-2023.

Anmeldelser av **seksuell handling** (155) og **seksuell omgang med person 14-16 år** (48) økte fra 2022, til et nivå man må tilbake til 2016 for å finne tilnærmet likt. For **seksuelle framstillinger** var det derimot en nedgang på 36 % fra 2022. Slike anmeldelser gjenspeiler politiets etterforskning og avdekkingsvirksomhet.

Sammenlignet med snittet i prepandemiperioden har antallet anmeldelser av både voldtekt, seksuell handling og omgang med person 14-16 år økt med henholdsvis 15 %, 36 % og 90 %. Det understrekes at små endringer i antallet kan gi store statistiske utslag når basistallene er små.

1.4.7. Narkotikalovbrudd

Etter en mangeårig nedgang i antallet anmeldte Narkotikalovbrudd, snudde utviklingen til en økning på 7 % fra 2022 til 2023. Sammenlignet med prepandemiperioden 2017-2019 var reduksjonen likevel på -45 %, og omfattet primært brudd på legemiddeloven (-64 %). Anmeldelser av grove narkotikalovbrudd økte med 63 % fra 2022 til 273 i antall, og var 17 % over snittet i prepandemiperioden og på nivå med situasjonen i 2014.

Økningen i antall narkotikaanmeldelser i 2023 kom etter mange års betydelige nedgang. Økningen er et mulig tegn på at politiets kontroll og innsats mot narkotika har funnet et nytt balansepunkt.

1.5. Barne- og ungdomskriminalitet

For 2023 som helhet ble det registrert 3 409 anmeldelser med siktet/mistenkt i alder 10-17 år. Dette var 52 % flere enn i 2022 (+1 162). Sammenlignet med gjennomsnittet for de tre prepandemiårene 2017-2019 var økningen på 27 %.

Økningen var bred og gjaldt mange typer lovbrudd. Økningen var størst for anmeldelser av lovbrudd med gjerningssted i geografisk enhet sentrum (ENS) både i 2022 og 2023, der nedgangen hadde vært størst under pandemien.

I de 3 409 anmeldelsene i 2023 ble det registrert 2 203 mistenkt/siktede personer under 18 år, mot 1 661 personer i 2022. Dette var en økning på 542 personer (33%).

Antall anmeldelser med unge mistenkte/siktet som gjaldt Vinningslovbrudd (429) økte med 61 % fra 2022. En stor andel av disse omhandlet **butikktyveri**. Også antallet anmeldte **ran** (142) økte fra 2022, da antallet var lavere enn hvert av de foregående 5 år. Antallet ransanmeldelser med unge mistenkte/siktede i 2023 var også klart over variasjonsbredden for de foregående 6 årene (2017-2022).

Tabell 3. Antall anmeldelser med mistenkte 10-17 år fordelt på kriminalitetstyper i 2017-2023 og vekst 2022 til 2023 totalt og i prosent. Oslo politidistrikt. Unntatt Undersøkelsessaker + krimtypene miljø og arbeidsmiljø

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	22-23	% 22-23
Annen	279	316	426	346	363	328	572	244	74 %
Narkotika	472	563	566	285	241	172	255	83	48 %
Seksuallovbrudd	78	67	74	92	100	57	79	22	39 %
Skadeverk	68	96	97	93	90	69	105	36	52 %
Trafikk	97	115	132	91	166	202	263	61	30 %
Vinning	815	780	908	781	618	699	1128	429	61 %
<i>Butikktyveri</i>	620	538	583	537	471	556	840	284	51 %
<i>Ran</i>	73	93	113	104	67	49	142	93	190 %
Vold	523	561	704	523	530	560	848	288	51 %
<i>Fysisk vold</i>	308	324	397	304	299	323	481	158	49 %
<i>Mot. off. tj.person</i>	86	102	138	95	76	79	152	73	92 %
<i>Trusler</i>	120	132	161	117	149	151	208	57	38 %
Økonomi	113	96	110	102	125	160	159	-1	-1 %
Total	2445	2594	3017	2316	2233	2247	3409	1162	52 %

Det var også en økning i 2023 i antall anmeldte Voldslovbrudd med unge involvert. Økningen var totalt på 51 % (+288) sammenlignet med 2022, og den gjaldt både **fysisk vold, trusler** og **angrep mot offentlig tjenesteperson**. For fysisk vold var økningen størst for kroppskrenkelse, grov kroppskrenkelse og skade, mens utviklingen for de mest alvorlige voldslovbruddene (grov kroppsskade, drapsforsøk og drap har vært stabil de siste 3 årene).

Videre ble det registrert 572 anmeldelser i kategorien Annen kriminalitet med unge mistenkte/siktede, en økning på 74 % fra fjoråret (+244). Herunder økte **bæring av kniv** med 90 % (+82). Denne typen anmeldelser påvirkes av kontrollvirksomhet og anmeldelsesrutiner.

Antall anmeldte Narkotikalovbrudd med mistenkt/siktet 10-17 år (255) økte også, og var 48 % flere enn i 2022. Fremdeles ligger likevel antallet narkotikaanmeldelser med unge mistenkte/siktede betydelig lavere enn før pandemien.

1.6. Straffesaksbehandlingen

Oslo politidistrikt har som overordnet mål at distriktets straffesaker behandles med høy kvalitet, har høy oppklaringsprosent og kort saksbehandlingstid, samt at oppklarte straffesaker medfører en passende reaksjon.

Distriktets straffesaksbehandling var i 2023 preget av en vekst i antall anmeldte straffesaker generelt, og særlig innen barne- og ungdomskriminalitet og grov voldskriminalitet. Det digitale skiftet har også medført at andre former for kriminalitet blir stadig mer krevende å etterforske. Straffesaksbehandlingen preges forøvrig av hovedstads- og storbyutfordringer med et komplekst og sammensatt kriminalitetsbilde. Samlet har dette satt straffesaksbehandlingen i politidistriktet på prøve i en tid med begrenset økonomisk handlingsrom. Dette har nødvendiggjort strenge prioriteringer.

Politidistriktet hadde i 2023 en oppklaringsprosent på 32,2 %. Dette er på samme nivå som i 2022, men noe lavere enn foregående år. Den gjennomsnittlige saksbehandlingstiden for oppklarte saker var 74 dager fra anmeldelse til påtaleavgjørelse. Dette var 4 dager mindre enn i 2022.

Med hensyn til *restansesituasjonen* hadde politidistriktet ved utgangen av året 7 829 ikke-påtaleavgjorte (IPA) straffesaker totalt. Av disse var 3 697 eldre enn 3 måneder og 753 saker eldre enn 12 måneder. Dette er på omtrent samme nivå med situasjonen ved utgangen av 2022, da distriktet hadde 7 771 IPA totalt, hvorav 3 439 eldre enn 3 måneder og 826 eldre enn 12 måneder. Restansesituasjonen kan betegnes som god og under kontroll.

I 2023 utstedte politidistriktet 2 109 besøksforbud mot 1 565 året før. Politidistriktet hadde registrert saksansvar for 589 saker om brudd på besøksforbud i 2023.

Anmeldt kriminalitet i Oslo politidistrikt 2023

Utgitt: Januar 2024

Utgiver: Oslo politidistrikt, Felles enhet for etterretning og etterforskning,
Avsnitt for etterretningsanalyse

Foto: Even Haaland, Oslo politidistrikt